

Forsidehenvisning:

Folkesocialister styres fra toppen

Ordet topstyring får nok de fleste til at tænke på bitre medlemmer af Dansk Folkeparti, der har fået sparket af Pia Kjærsgaard og Kristian Thulesen Dahl.

Men betegnelsen er også dækkende for at flere i SF's bagland oplever, at partitoppen tiltusker sig mere og mere magt. Det betyder, at medlemsdemokratiet i det gamle socialistparti er sat under pres.

Partitoppen fastholder, at de er nødt til at melde hurtigt ud, hvis partiet skal sætte den politiske dagsorden.

Flere eksperter peger på, at i en tid hvor udbuddet af medier er stigende, er det helt naturligt for et parti, som SF, at det styres fra toppen og kun lader baglandet få indflydelse på de store linier.

Læs Indblik s.2

SF – Styret Folkeparti

Topstyring er blevet så almindeligt i dansk politik, at det også er blevet en del af hverdagen i SF. Ekspertes peger på, at medierne presser de politiske partier, så de er nødt til at melde hurtigt ud og dermed risikerer at ignorere baglandet.

Af SØREN BLACK

10 De danske partier er gennem de seneste år blevet mere og mere topstyret, hvilket kan betyde, at partimedlemmer bliver ignoreret, bedt om at klappe i eller ekskluderes.

15 Men det er ikke kun regeringen og Dansk Folkeparti der har taget fænomenet til sig.

20 Ud af SF's 12 regionsrådsmedlemmer i de danske regioner, svarer 4 ud af 12, at de finder deres parti topstyret, viser en rundspørge Jyllands-Posten har lavet.

Men ingen af de adspurgte har dog oplevet, at partiledelsen har delt mundkurve eller trusler om udsmidning ud til baglandet.

25 De der finder SF topstyret mener, at partiledelsen melder for hurtigt ud og dermed ignorerer baglandet.

To former for topstyring

30 Der finder to former for topstyring af partier sted ifølge bogen 'Samtaler om spin - Insiderberetninger om medier og politik' skrevet af Bo Bredsgaard Lund, kommunikationsrådgiver i det pannordiske PR-bureau Effector Communications A/S.

35 Den ene kalder han for *formaliseret topstyring*, her bestemmer partitoppen den aktuelle politik, og formanden har ret til at ekskludere medlemmer. Denne form for topstyring finder sted hos Dansk Folkeparti, hvor medlemmer der kritiserer partiet i pressen bliver ekskluderes.

40 Den anden form for topstyring der finder sted i for eksempel Venstre og SF, er den *ikke formaliserede topstyring*, hvor der er en centralistisk kommunikation, men hvor

45 formanden ikke har ret til at ekskludere medlemmer.

Brug for at handle lidt hurtigt

50 Et af de medlemmer der ikke er begejstret for styringen fra toppen er Marie Fugl, regionsrådsmedlem i Region Hovedstaden for SF.

Hun mener, at topstyringen begrænser debatten i partiet, og det går blandt andet udover landsmøderne.

55 »Førhen kunne vi have debatter om næsten hvad som helst, nu oplever jeg at det er bestemte emner, der skal diskuteres,« siger Marie Fugl.

60 Hun er bekymret for, at topstyringen fører til, at partitoppen i SF begynder at sige det, som man tror vælgere gerne vil have, i stedet for den politik man ønsker at føre.

65 Det er ikke en bekymring, som deles af Lykke Debois, der er valgt i Region Syddanmark.

70 »Partitoppen beder os ude i baglandet om at komme med politiske indspark, for de er dybt afhængige af os ude i den virkelige verden, ellers har de ikke kød på deres sager,« slår Lykke Debois fast.

Hun afviser, at SF er blevet topstyret, men erkender, at partiet har gennemgået en moderniseringsproces, der betyder, at folketingspolitikkerne i dag melder hurtigere ud.

75 »I SF er vi gået væk fra nissehuerne og de hjemmestrikkede sokker. Det betyder, at vi er blevet bedre til at finde fælles fodslag, så vælgerne ikke er i tvivl om, hvad der er vores politik,« siger Lykke Debois.

80 Medlem i Region Midtjylland, for SF, Anna Maria Touborg, mener derimod at SF er blevet mere topstyret:

85 »I nogle store og aktuelle sager, som for eksempel tørklædesagen har man haft brug for at handle lidt hurtigt. Så er det vigtigt, at man er enige om, hvem der har udtaleretten, så man kan være med fremme i skoene,« siger Anna Maria Touborg.

Hun indrømmer, at det går udover medlemsdemokratiet, hver gang partitoppen udtaler sig uden at spørge baglandet.

»Men det er jo en afvejning af, om vi skal være med, når beslutningerne skal tages, eller om vi altid skal hjem og spørge vor' mor, om vi må,« understreger Anna Maria Touborg.

Hun tilføjer, at det i nogle sammenhænge er hensigtsmæssigt med nogle strukturer, der gør, at man ved, hvem der tegner de enkelte sager.

Erkender styring fra toppen

Hos partitoppen i SF bekræfter folketingsmedlem Astrid Krag, at hendes parti er blevet topstyret. Det finder det unge folketingsmedlem helt naturligt, efter at partiet er gået fra 6 til 13 procent af stemmerne efter sidste valg.

»Når vi er blevet så store, skal vi jo tænke mere over, hvordan vi styrer partiet. Det drejer sig om at vi skal kunne handle og være til stede, i forhold til den dagsorden der kører i medierne, det forventer både SF's medlemmer og vælgere,« siger Astrid Krag.

25 Topstyringen er nødvendigt

Da konkurrencen medierne imellem er skærpet enormt de seneste år, har den stigende brug af topstyring i SF været nødvendig for partiet. Det siger lektor Kasper Møller Hansen fra Institut for Statskundskab, Københavns Universitet der har forsket i medlemsdemokrati hos de danske partiorganisationer.

Han mener, at der er behov for en strammere styring af partimedlemmerne end tidligere.

Det skyldes dels, at gratisaviserne hele tiden er på udkig efter konflikter og dels, at vælgerne i langt højere grad end tidligere er villige til at flytte deres kryds til det parti, der har en skarp profil og kan kommunikere rent.

»Disse faktorer gør at partitoppen i højere grad er nødt til at forhindre, at de menige folketingsmedlemmer går rundt og siger hvad som helst,« siger Kasper Møller Hansen.

Han mener, at tendensen med topstyring fortsætter og henviser til den amerikanske valgkamp, hvor alt, hvad der bliver sagt, er planlagt ned i mindste detalje.

Bo Bredsgaard Lund, kommunikationsrådgiver i det pannordiske PR-bureau Effector Communications A/S, mener også, at det har været nødvendigt for SF at prioritere kommunikationen fra toppen, meget mere end tidligere.

»Man er blevet mere opmærksom på, at ledelsen i SF melder de rigtige budskaber ud,« siger han og fortsætter.

»En af de tendenser vi kan se i det politiske system, er at de partier, der prioriterer en høj grad af centralstyring, får succes hos vælgerne,« siger Bo Bredsgaard Lund.

Medlemsekklusioner i danske partier siden 1995

Dansk Folkeparti	50
Venstre	5
De Konservative	3
Enhedslisten	2
Socialdemokraterne	0
De Radikale	0
SF	0
Ny Alliance	0

Kilde: Søndagsavisen

Som tallene viser, er det ikke i form af medlemsekklusioner at topstyringen praktiseret i SF. Det er snarere ved at partitoppen har fået friere tøjler til at udtale sig som de vil, påpeger flere eksperter.

Fik nok af partitoppen

Ikke alle i SF finder dog den stigende brug af topstyring i orden. Uzma Andresen, formand for Etnisk Ligestilling, gjorde i april måned 2008 to års medlemskab af SF forbi. Hun var utilfreds med at blive ignoreret og talt ned til af partitoppen.

»Der er ikke nogen, der lytter til en længere, for partiet er blevet alt for topstyret. Det betyder ikke bare, at medlemmerne bliver overset, det har også ført til at SF har ændret politik,« mener hun.

Som eksempel på at partiet har ændret kurs, nævner hun udlændingede-batten, hvor Villy Søvn-dal har meldt ud, at Hizb-ut-Tahrir er mørkemænd, der kan gå af helvedes til.

5 Med den retorik mener hun, at formanden for SF overbyder Dansk Folkeparti og dermed tager deres dagsorden.

»Partitoppen siger godt nok, at det kun er retorikken, der er ændret, men jeg mener ikke, at man kan skille de to ting ad,« understreger Uzma Andresen.

10 Hun tilføjer, at medlemskabet af SF kom i stand, fordi partiet var i opposition til Dansk Folkeparti. Derfor følte Uzma Andresen, at hun måtte melde sig ud, da de svigtede på det punkt.

Hun mener, at det er topstyringen i SF, der har fået partiet til at ændre holdning, da beslutningen om den ændrede retorik ikke blev taget på baggrund af indkaldte medlemsmøder, men udelukkende blev drøftet i partiledelsen.

20 »Partiet er gået fra at være et lille til et stort parti, der nu skal konkurrere med Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti om at skaffe stemmer. Det betyder, at de nu taler til masserne i befolkningen, hvilket går ud over minoriteterne i samfundet,« siger Uzma Andresen.

25 **Politikken tilpasses til medierne**

Kommunikationsrådgiver Bo Bredsgaard Lund erkender, at en af konsekvenserne ved topstyring, er at den megen fokus på enkeltpersoner, især partiformændene, resulterer i at nogle menige partisoldater og ordførere kan føle sig overset.

35 »Topstyring er en konsekvens af, at partierne tilpasser deres retorik og kommunikation, så den passer til medierne,« siger Bo Bredsgaard Lund.

40 Han nævner, at Villy Søvn-dals udtalelser om at Hizb-ut-Tahrir kunne gå ad helvedes til, er et eksempel på at politikken bliver tilrettelagt efter medierne.

45 »Der var ikke tale om en ændring i politikken, men om en ændring i kommunikationen, da tidligere SF formand

Holger K. Nielsen havde udtalt noget lignende et par år i forvejen. Det skabte noget røre blandt SF's medlemmer,« mener Bo Bredsgaard Lund. Han tilføjer at topstyringen også kan medføre at sager der er for upopulære, for komplekse eller mangler en konflikt, ikke kommer på dagsordenen.

50 Lektor Kasper Møller Hansen mener, at partierne med klare linier for topstyringen kan undgå at græsrodde føler sig overset og kvitter medlemskabet af partiet.

55 »Ved at det står helt klart i et parti, hvem der må udtale sig om hvad, undgår man, at medlemmerne oplever, at der bliver trukket noget ned over hovedet på dem, efter de har været medlem i et stykke tid,« siger han.

Styring fra toppen nødvendigt

65 Selvom ikke alle medlemmer finder topstyring i orden, kan det gå rigtig galt hvis et parti ikke har styr på, hvem der udtaler sig om hvad, bekræfter ekstern lektor på Roskilde Universitetscenter, Rasmus Jønsson.

70 Han fungerede som spindoktor for Ny Alliance fra partiets start i maj sidste år frem til januar 2008.

Dermed var han førstehandsvidne til, at Naser Khader og kompagni i begyndelsen buldrede derudaf med succes og efterfølgende oplevede en markant nedtur under valgkampen i november 2007.

75 »Der kom forskellige udmeldinger under valgkampen som for eksempel at Fyn skulle være et skatteparadis, og det fremmede bestemt ikke partiets sag,« forklarer Rasmus Jønsson.

Tilbage i folketingsgruppen mener folketingsmedlem Astrid Krag at hvis SF vil være et stort og synligt parti, der kan komme i regering, er en styring fra toppen nødvendig.

85 »Jeg mener, at det må være os i folketingsgruppen, der styrer partiet i hverdagen, mens det er hovedbestyrelsens opgave at udpege de lange strategiske sigtelinier,« understreger Astrid Krag.

soren.black